

Η 14^η Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία της Αγοράς Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στην Ευρώπη

Συμπεράσματα για την Ελληνική Αγορά και το έργο της ΕΕΤΤ

Σύνοψη

Δόθηκε στη δημοσιότητα η 14^η Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία της Αγοράς Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στην Ευρώπη. Η Έκθεση επικροτεί το έργο της ΕΕΤΤ και αναδεικνύει τα αποτελέσματα των προσπαθειών που καταβάλλει η Ρυθμιστική Αρχή για τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, την προστασία του καταναλωτή και την προώθηση της ευρυζωνικότητας. Συγκεκριμένα:

- Χαρακτηρίζεται ως επιτυχημένο το έργο της ΕΕΤΤ και ο τρόπος με τον οποίο αυτή αντιμετωπίζει τα προβλήματα που παρουσιάζει η αγορά, ακόμη και αν οι πρακτικές της προκαλούν την κριτική των παρόχων. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με την Έκθεση, οι πάροχοι εκφράζουν τη δυσαρέσκεια τους για την υψηλή έμφαση που δίνεται στον καταναλωτή.
- Επισημαίνεται ότι η ΕΕΤΤ, με την υψηλή έμφαση που έδωσε στην ανάπτυξη της ευρυζωνικής αγοράς και με τις παρεμβάσεις της για τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού και την προστασία του καταναλωτή, είχε σημαντική συμβολή στο να καταστεί η Ελληνική αγορά μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες στην Ε.Ε..
- Ως εμφανέστερο αποτέλεσμα του έργου της ΕΕΤΤ αναφέρεται η σημαντική αύξηση της ευρυζωνικής διείσδυσης κατά το 2008 (από 9,1 σε 13,4 γραμμές ανά 100 κατοίκους – η τρίτη υψηλότερη στην Ε.Ε.) αλλά και της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (από 275 σε 646 χιλιάδες γραμμές).
- Γίνεται μάλιστα ιδιαίτερη μνεία στην εντυπωσιακή αύξηση των ευρυζωνικών γραμμών (>500%) από την ψήφιση του τηλεπικοινωνιακού νόμου 3431/2006, η οποία καταδεικνύει το σημαντικό ρόλο που μπορεί να επιτελέσει ο Εθνικός Ρυθμιστής, όταν είναι εφοδιασμένος με τα κατάλληλα ρυθμιστικά εργαλεία.
- Γίνεται αναφορά στις πρωτοβουλίες της ΕΕΤΤ για να συμβάλλει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την ευρυζωνικότητα.
- Τονίζεται ο χαρακτηρισμός του 2008 ως έτους «Ποιοτικής Ευρυζωνικότητας» και οι πρωτοβουλίες της ΕΕΤΤ για να διασφαλίσει τη διαφάνεια στην πληροφόρηση των καταναλωτών, με δράσεις όπως η έκδοση του Κώδικα Δεοντολογίας.
- Γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην υιοθέτηση κανονισμών, οι οποίοι επιτρέπουν τη μεταπώληση φάσματος ραδιοσυχνοτήτων, παρέχοντας έτσι μία σημαντική ευελιξία στους παρόχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ασύρματων ή κινητών επικοινωνιών. Η Ελλάδα είναι μάλιστα μία από τις λίγες Ευρωπαϊκές χώρες που έχει προχωρήσει στην υιοθέτηση σχετικών πρακτικών.

Αναλυτικά Συμπεράσματα

Συμπεράσματα της Έκθεσης για την ευρυζωνική αγορά στην Ελλάδα

Η Έκθεση αναδεικνύει τη σημαντική πρόοδο αλλά και τις μεγάλες δομικές αδυναμίες της Ελληνικής ευρυζωνικής αγοράς καθώς και την ανάγκη για ακόμη εντατικότερη προσπάθεια, προκειμένου να καλυφθεί το χάσμα που χωρίζει τη χώρα μας από τη λοιπή Ευρώπη. Συγκεκριμένα:

- Επισημαίνεται η σημαντική ανάπτυξη της ευρυζωνικής αγοράς στην Ελλάδα, Οι ευρυζωνικές γραμμές αυξήθηκαν το 2008 από ένα σε ενάμιση εκατομμύριο (αύξηση 50%) ενώ οι γραμμές Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο (ΑΠΤΒ) αυξήθηκαν από 275 σε 646 χιλιάδες (αύξηση 135%).
- Η αύξηση της ευρυζωνικής διείσδυσης στη χώρα μας κατά το 2008 (από 9,1 σε 13,4 γραμμές ανά 100 κατοίκους) είναι η τρίτη υψηλότερη στην Ε.Ε. και σημαντικά πάνω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (βλέπε Διαγράμματα 1 και 2).
- Σύμφωνα με την Έκθεση η ανάπτυξη αυτή είναι προϊόν των αποτελεσματικών παρεμβάσεων του Εθνικού Ρυθμιστή, της διαθεσιμότητας καινοτομικών, συνδυαστικών προϊόντων (η οποία κατέστη εφικτή χάρη στην ανάπτυξη της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο) και των προσπαθειών των Ελληνικών Αρχών για να προωθήσουν την ευρυζωνικότητα όχι μόνο στις αστικές αλλά και στις αγροτικές περιοχές.
- Γίνεται μνεία στην εντυπωσιακή αύξηση των ευρυζωνικών γραμμών (>500%) από την ψήφιση του τηλεπικοινωνιακού νόμου 3431/2006, η οποία καταδεικνύει το σημαντικό ρόλο που μπορεί να επιτελέσει ο Εθνικός Ρυθμιστής, όταν είναι εφοδιασμένος με τα κατάλληλα ρυθμιστικά εργαλεία.
- Η ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας πιστοποιείται από το γεγονός ότι η Ελλάδα βελτίωσε περαιτέρω τη θέση της στον πίνακα της ευρυζωνικής διείσδυσης (27η το Δεκέμβριο 2006, 24η το Δεκέμβριο 2007 και 23η το Δεκέμβριο 2008).
- Η ενθαρρυντική αυτή εικόνα δεν μπορεί ωστόσο να αναιρέσει την ανάγκη για σημαντική περαιτέρω προσπάθεια. Με τους σημερινούς ρυθμούς ανάπτυξης η χώρα μας θα χρειαστεί τουλάχιστον ενάμιση έτος για να υπερβεί την 22η Ουγγαρία και περισσότερα από 6 χρόνια για να συγκλίνει με το μέσο όρο της Ε.Ε. (βλέπε Διάγραμμα 1).
- Μία σημαντική αδυναμία της Ελληνικής αγοράς που δυσχεραίνει την ευρυζωνική ανάπτυξη αφορά στην έλλειψη εναλλακτικών δικτύων. Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ε.Ε., στην οποία το ποσοστό των ευρυζωνικών γραμμών που παρέχεται μέσω τεχνολογιών εκτός DSL είναι μηδενικό (βλέπε Διάγραμμα 3).
- Η Ελλάδα είναι η 7η φτηνότερη χώρα, με βάση το μέσο κόστος των τοπικών βρόχων τόσο πλήρους όσο και μεριζόμενης πρόσβασης.

Συμπεράσματα της Έκθεσης για την αγορά κινητής τηλεφωνίας στην Ελλάδα

Η κινητή τηλεφωνία στην Ελλάδα παρουσιάζει έντονη δυναμική. Τα τέλη τερματισμού, τα οποία ανέκαθεν ήταν υψηλά σε σχέση με τη λοιπή Ευρώπη, μειώνονται για πρώτη φορά στις αρχές του 2009 (μετά τη συγγραφή της Έκθεσης) σε επίπεδα χαμηλότερα από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Συγκεκριμένα:

- Η Ελλάδα αναφέρεται ως μία από τις χώρες που κατά το 2008 παρουσίασαν σημαντική αύξηση στην διείσδυση της κινητής τηλεφωνίας, η οποία βρίσκεται λίγο πάνω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (122% έναντι 119%)¹.

¹ Τα μεγέθη αυτά αναφέρονται στους ενεργούς συνδρομητές, δηλαδή στους συνδρομητές που χρησιμοποίησαν το κινητό τους για να δεχτούν ή να πραγματοποιήσουν κλήση ή αποστολή μηνύματος κατά τους τελευταίους 3 μήνες.

- Τα τέλη τερματισμού σε δίκτυα κινητής στην Ελλάδα παρέμεναν τον Οκτώβριο 2008 σημαντικά σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (περίπου 10 ευρώλεπτά/λεπτό έναντι 8,5 ευρώλεπτά/λεπτό – βλέπε Διάγραμμα 4).
- Θα πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη η σημαντική μείωση των τελών τερματισμού, μετά τη συγγραφή της Έκθεσης. Από 1/1/2009 τα τέλη τερματισμού στην Ελλάδα έχουν μειωθεί στα 7,86 ευρώλεπτά/λεπτό, δηλαδή σημαντικά κάτω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Συμπεράσματα της Έκθεσης για την αγορά σταθερής τηλεφωνίας στην Ελλάδα

Η σταθερή τηλεφωνία στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έκθεσης. Η ανάπτυξη ωστόσο της Αδεσμοποιητής Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο έχει αυξήσει κάθετα το ποσοστό των συνδρομητών που επιλέγουν να συνδεθούν στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο μέσω εναλλακτικών παρόχων. Συγκεκριμένα:

- Η Ελλάδα παραμένει σημαντικά κάτω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο όσον αφορά στο ποσοστό των συνδρομητών που χρησιμοποιεί εναλλακτικό πάροχο για απ' ευθείας πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο παρουσίασε ωστόσο σημαντική πρόοδο σε σχέση με το 2007 (7,8% τον Ιούνιο 2008 έναντι 18,6% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου αλλά και έναντι 1,5% τον Ιούνιο 2007 – βλέπε διάγραμμα 5).

Συμπεράσματα της Έκθεσης για τη φορητότητα αριθμών στην Ελλάδα

Η φορητότητα αριθμών στην Ελλάδα παρουσιάζει έντονη δυναμική, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έκθεσης, και αναδεικνύεται σε σημαντικό όχημα για την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα:

- Στην κινητή τηλεφωνία οι μεταφερθέντες αριθμοί έφτασαν τον Οκτώβριο 2008 τις 810 χιλιάδες έναντι 429 τον Οκτώβριο 2007 (αύξηση 89%).
- Ακόμη μεγαλύτερη ήταν η αύξηση στη σταθερή τηλεφωνία καθώς οι μεταφερθέντες αριθμοί έφτασαν τον Οκτώβριο 2008 τις 780 χιλιάδες έναντι 228 τον Οκτώβριο 2007 (αύξηση 242%).
- Περιθώριο βελτίωσης υπάρχει στο χρόνο που απαιτείται για τη μεταφορά αριθμών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας, ο οποίος σήμερα στην Ελλάδα φτάνει τις 10 ημέρες. Η μείωση του χρόνου αυτού δρομολογείται ήδη από την ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο του έργου για τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών φορητότητας.

Συμπεράσματα της Έκθεσης για θέματα καταναλωτών στην Ελλάδα

Η Έκθεση αναδεικνύει τις σημαντικές προσπάθειες της ΕΕΤΤ για την προστασία των καταναλωτών. Συγκεκριμένα

- Τονίζονται οι πρωτοβουλίες της ΕΕΤΤ με τις οποίες διασφαλίζεται η διαφάνεια στην πληροφόρηση των καταναλωτών και συγκεκριμένα η υιοθέτηση Κωδίκων Δεοντολογίας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, αλλά και η υιοθέτηση Κανονισμού για τη μέτρηση και δημοσιοποίηση δεικτών ποιότητας που θα επιτρέπει στους καταναλωτές να αποφασίζουν για την επιλογή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών βάσει όχι μόνο της τιμής αλλά και μετρήσιμων ποιοτικών χαρακτηριστικών των υπηρεσιών αυτών
- Επισημαίνεται ότι η Ελλάδα είναι ένα από τα λίγα κράτη μέλη που έχουν κάνει βήματα για παροχή περαιτέρω ευκολιών προς άτομα με ειδικές ανάγκες. Ειδικότερα η Ελλάδα έχει υιοθετήσει απόφαση για να διασφαλίζει σε άτομα με ειδικές ανάγκες την πρόσβαση σε δημόσια διαθέσιμες τηλεφωνικές υπηρεσίες καθώς και την προσιότητα των τιμών των υπηρεσιών αυτών.

Συμπεράσματα της Έκθεσης για θέματα ασύρματων επικοινωνιών στην Ελλάδα

Η Έκθεση αναγνωρίζει τη σημαντική πρόοδο που έχει γίνει στον τομέα της διαχείρισης του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων για την παροχή ασύρματων επικοινωνιών. Συγκεκριμένα

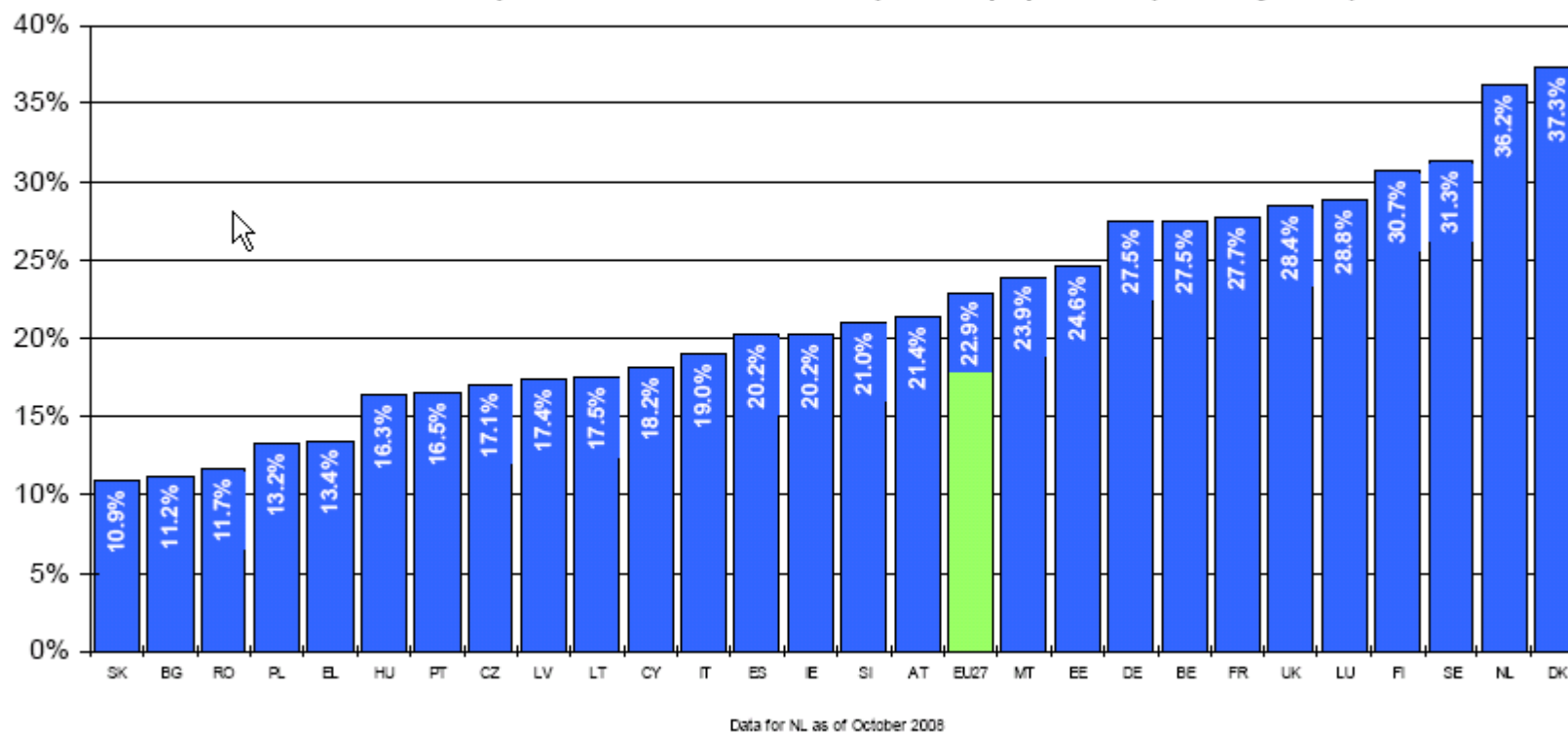
- Επισημαίνεται ότι έχει εκδοθεί το σύνολο της δευτερογενούς νομοθεσίας που αφορά στη διαχείριση του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων, με αποτέλεσμα να υπάρχει πλήρης εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας με τις σχετικές Κοινοτικές Αποφάσεις.
- Γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην υιοθέτηση κανονισμών, οι οποίοι επιτρέπουν τη μεταπώληση φάσματος ραδιοσυχνοτήτων, παρέχοντας έτσι μία σημαντική ευελιξία στους παρόχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ασύρματων ή κινητών επικοινωνιών. Η Ελλάδα είναι μάλιστα μία από τις λίγες Ευρωπαϊκές χώρες που έχει προχωρήσει στην υιοθέτηση σχετικών πρακτικών.
- Επισημαίνεται ότι η Ελλάδα είναι ένα από τα κράτη μέλη, στα οποία δεν έχει ακόμη αποσαφηνισθεί τι ψηφιακό μέρος θα προκύψει μέσα από τη διαδικασία της μετάβασης στην ψηφιακή τηλεόραση.

Οι σημαντικές προκλήσεις για την Ελληνική Πολιτεία

Μέσα από την Έκθεση αναδεικνύονται οι σημαντικές προκλήσεις για την Ελληνική Πολιτεία, προκειμένου να επιταχυνθεί η πορεία της χώρας μας προς την Κοινωνία της Γνώσης.

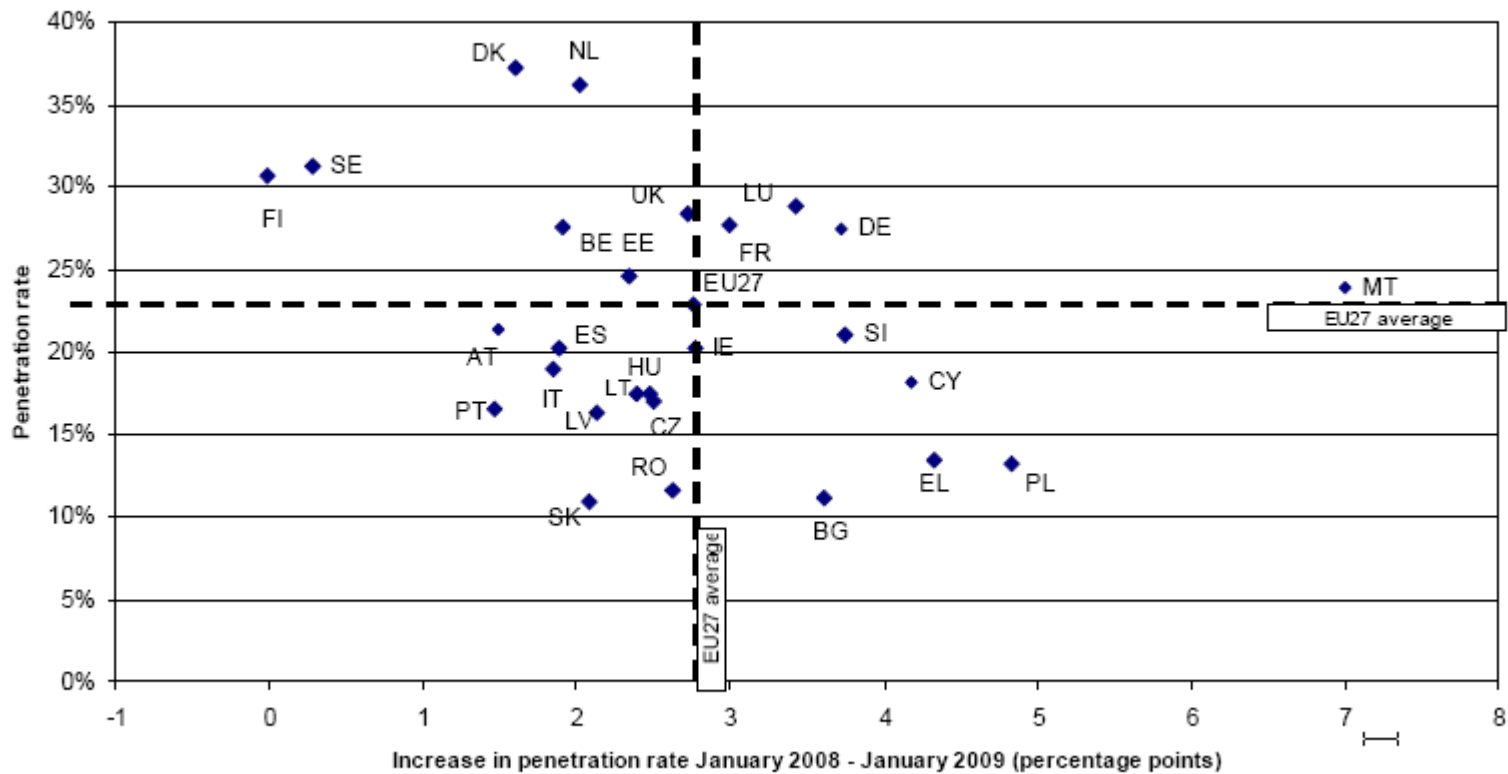
- Η απουσία του κατάλληλου νομικού πλαισίου για τα δικαιώματα διέλευσης δυσχεραίνει σημαντικά την ανάπτυξη νέων δικτυακών υποδομών. εναλλακτικών δικτύων καθιστά ιδιαίτερα κρίσιμη Υπό το παραπάνω πρίσμα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία η επισήμανση της Έκθεσης για την ανάγκη άμεσης ολοκλήρωσης της διαδικασίας υπογραφής της Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τα δικαιώματα διέλευσης, η οποία αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων.
- Τα σοβαρά προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζονται κατά την εγκατάσταση κεραιών, δυσχεραίνουν σημαντικά την ανάπτυξη ασύρματων δικτύων και δικτύων κινητών τηλεπικοινωνιών. Σύμφωνα με την Έκθεση, οι κύριες πηγές των προβλημάτων αυτών είναι δύο.
 - 1) Πολλοί δημόσιοι φορείς δεν εφαρμόζουν ορθά τη σχετική νομοθεσία.
 - 2) Το ρυθμιστικό πλαίσιο θέτει ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες, όπως π.χ. η υποχρέωση για πολύπλοκες περιβαλλοντικές μελέτες, και μάλιστα η πολυπλοκότητα των διαδικασιών αυτών επιτρέπει σε πολλές δημοτικές αρχές να καθυστερούν υπερβολικά ή ακόμη και για να μην εξετάζουν καθόλου αιτήσεις για εγκαταστάσεις κεραιών.
- Γίνεται αναφορά στις δύο παραπομπές της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για θέματα που άπτονται του τομέα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Οι παραπομπές αυτές αφορούν:
 - 1) στην επιβολή υποχρεωτικής έγκρισης από την εκάστοτε Κυβέρνηση της εξαγοράς μετοχών οποιουδήποτε οργανισμού, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως «στρατηγικής σημασίας», εφόσον αυτή υπερβαίνει το 20% του μετοχικού κεφαλαίου του οργανισμού και
 - 2) στη μη ενσωμάτωση της Οδηγίας Διασφάλισης Δεδομένων (Data Retention Directive) στην Ελληνική Νομοθεσία.

EU Broadband penetration rate - BB lines per 100 population (January 2009)

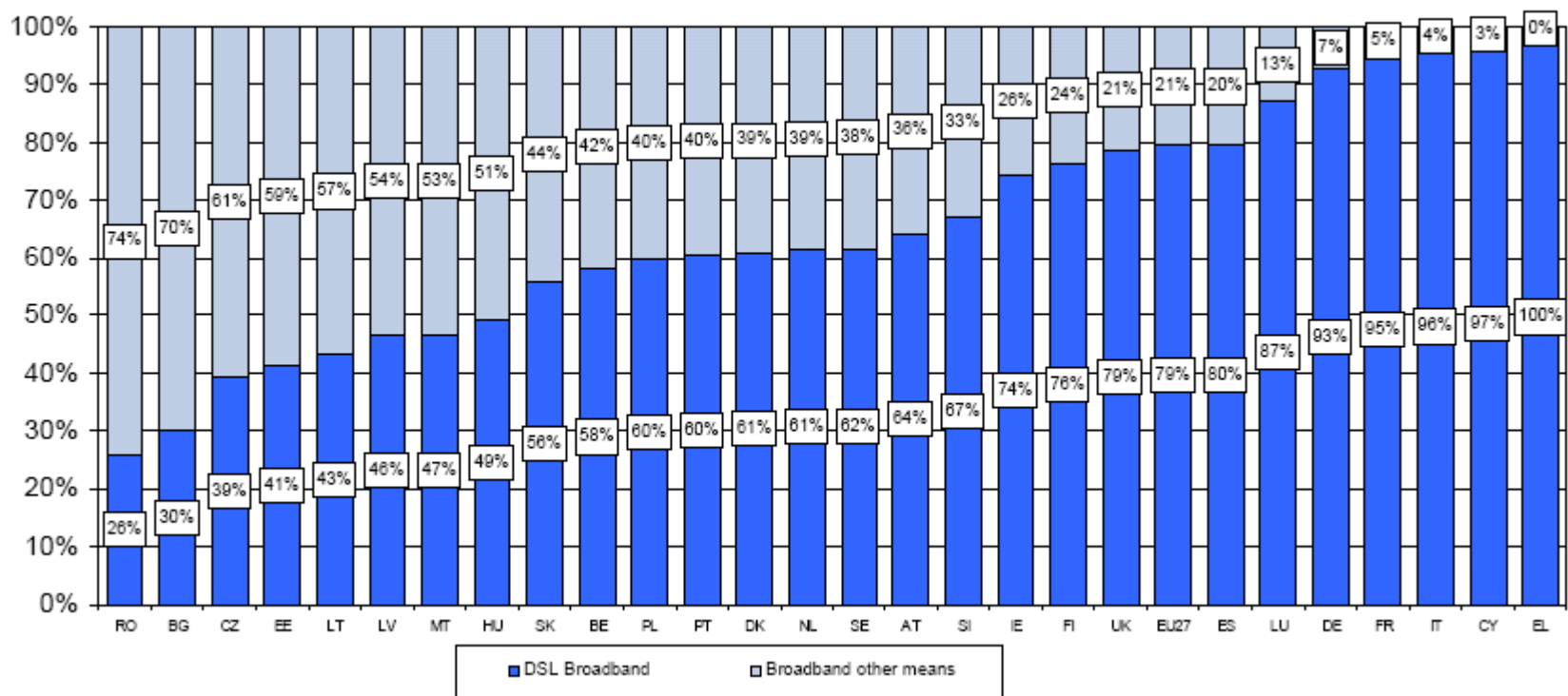
Διάγραμμα 1. Ευρωπαϊκή διείσδυση στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Penetration rate and speed of progress in January 2009

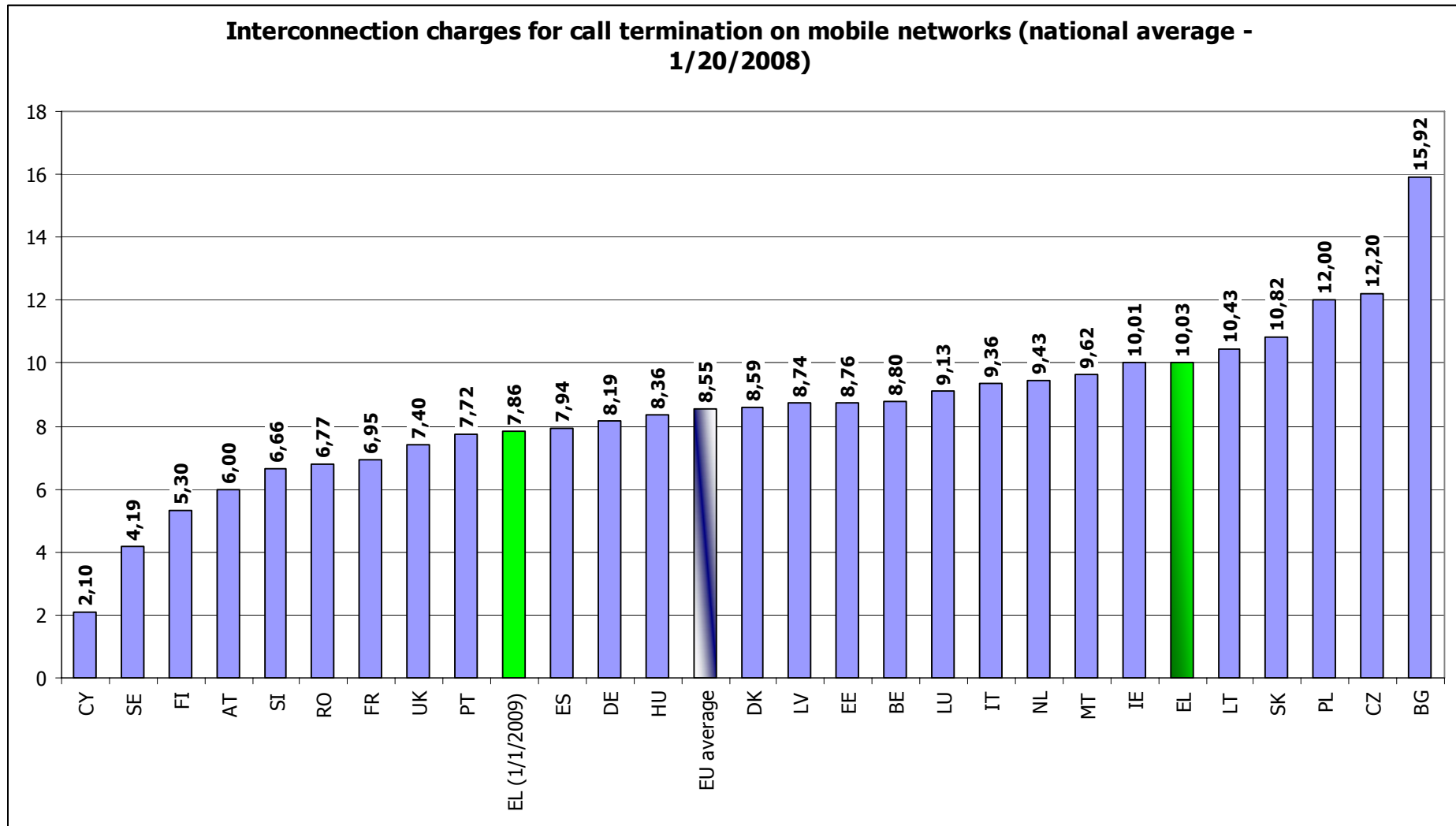

Διάγραμμα 2. Ευρυζωνική διείσδυση και ρυθμός αύξησης αυτής στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

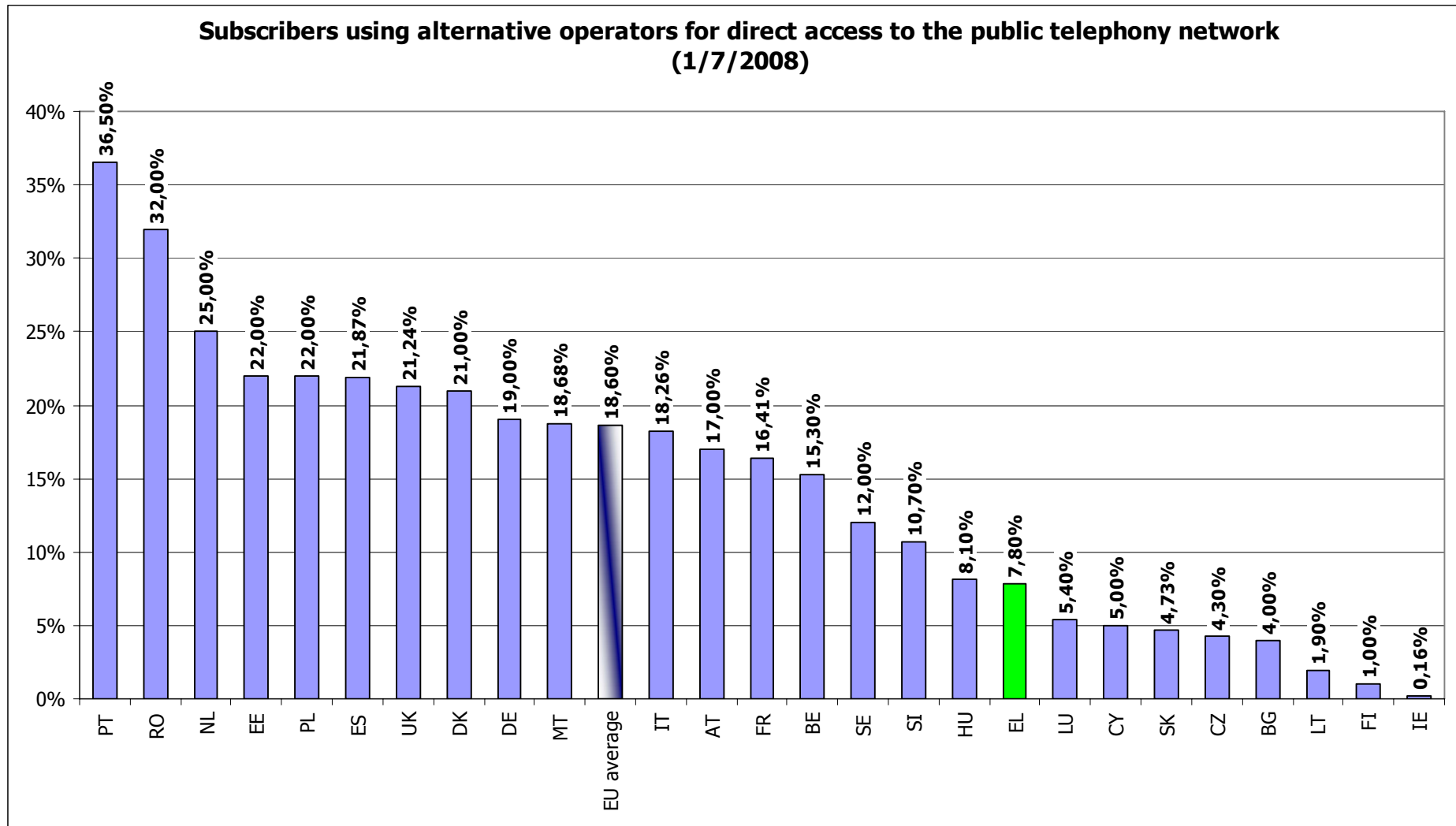
Fixed broadband lines by technology (January 2009)

Διάγραμμα 3. Κατανομή ευρυζωνικών γραμμών βάσει τεχνολογίας

Διάγραμμα 4. Τέλη τερματισμού στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, στα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Διάγραμμα 5. Ποσοστό συνδρομητών που χρησιμοποιούν εναλλακτικούς παρόχους για υπηρεσίες απ' ευθείας πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο